

Undervisningsbeskrivelse

Stamoplysninger til brug ved prøver til gymnasiale uddannelser

Termin	Termin hvori undervisningen afsluttes: efterår 2019
Institution	VUC Lyngby
Uddannelse	HF, A-niveau, enkeltfag
Fag og niveau	Dansk A
Lærer(e)	Lise Schleemann (LSC) og Sofie Brændgaard Dall (SDA)
Hold	19dana5

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb:

Titel 1	Introduktionsforløb om genrer og danskfaglige kernebegreber
Titel 2	Litteraturhistorie og kanonforfattere del 1
Titel 3	Litteraturhistorie og kanonforfattere del 2
Titel 4	Litteraturhistorie og kanonforfattere del 3
Titel 5	Litteraturhistorie og kanonforfattere del 4
Titel 6	Retorik
Titel 7	Avisjournalistik
Titel 8	Dokumentarfilm
Titel 9	Forløb om intertekstualitet i litteratur og film
Titel 10	Novellen i 1990'erne
Titel 11	Rap
Titel 12	Konstruktiv journalistik

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb

Titel 1	Introduktionsforløb om genrer og danskfaglige kernebegreber
Indhold	<p>Kernestof: Tekster:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Klaus Rifbjerg: <i>Engang</i>, fra 'Amagerdigte', 1965 • Emil Aarestrup: <i>Angst</i>, 'Digte', 1838 • Helle Helle: <i>En lille tur</i>, 2000 • Helle Helle: <i>En stol for lidt</i>, 2000 • 'Jeg prøver at lade være med at tage det personligt', Politiken, 27.1, 2015 <p>Supplerende materiale: Kompendie om kernebegreber inden for lyrik og skønlitteratur udarbejdet af undervisere.</p>
Omfang	Ca. 12 lektioner
Særlige fokuspunkter	Forståelse og brug af kernebegreber inden for lyrik og skønlitteratur
Væsentligste arbejdsformer	Klasserumsundervisning/gruppearbejde/Læreroplæg/individuel arbejde

Titel 2	Litteraturhistorie og kanonforfattere del 1: Middelalder (1000-1500-tallet), Oplysningstiden (1700-tallet) og Romantikken (1800-1870)
Indhold	<p>'Brug litteraturhistorien' af Mimi Sørensen og Mads Ringvid, Systime, 2014 er brugt som grundbog i forløbene om litteraturhistorie og kanonforfattere</p> <p>Kernestof: Tekster</p> <ul style="list-style-type: none"> • Riddervisen <i>Torbens datter</i> • Tryllevisen <i>Germand Gladensvend</i> • Ludvig Holberg: <i>Epistel 91</i> (om bl.a. kaffedrikning) • Schack von Staffeldt: <i>Indvielsen</i>, 1803 (den splittede romantik) • Adam Oehlenschläger: <i>Morgenvandring</i>, 1805 (Universalromantik) • Adam Oehlenschläger: <i>Der er et yndigt land</i>, 1819 (Nationalromantik) • Richard Dybeck: <i>Du gamla, du fria</i>, 1844 (Nationalromantik)

	<ul style="list-style-type: none"> • N.F.S. Grundtvig: <i>Hvad Solskin er for det sorte Muld</i>, 1856 (Nationalromantik) • St. St. Blicher: <i>Fra Trækfuglene Præludium</i>, 1838 (romantisme) • Emil Aarestrup: <i>Angst</i>, 1838 (romantisme) • H.C. Andersen: <i>Den lille Pige med Svovlstikkerne</i>, 1848 (romantisme) <p>Supplerende materiale:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Virelai synger folkevisen 'Kongebørnene' https://www.youtube.com/watch?v=Bk_RKrumTMM • Volvo-reklame hvor Zlatan Ibrahimovic læser den svenske nationalsang op https://www.youtube.com/watch?v=cbvdzQ7uVPc • Malerier fra perioden, hvor litteraturens motiver og temaer afspejles, fx Emil Bæhrentzens familiebillede (Biedermeyeridyl) (http://cphpost.dk/wp-content/uploads/2016/02/KEY_4_KMS8588_FS-630x390.png) • Beethovens klaverstykke 'Für Elise' fra 1810, https://www.youtube.com/watch?v=mVW8tgGY_w
Omfang	Ca. 60 lektioner
Særlige fokuspunkter	<ul style="list-style-type: none"> - Brydningstiden mellem vikingetiden og Middelalderen, de fire æ'er: skæbne, slægt, ære og hævn, og hvordan disse afspejles i folkeviserne - Hvad er Oplysningstiden? Hvilke tanker dominerede i Oplysningstiden? Holbergs betydning for Danmark og litteraturens rolle i Oplysningstiden - Splittelse og harmoni som temaer inden for Romantikens retninger: Universalromantik, nationalromantik og romantisme - Nationalromantikken og den historiske baggrund for dens opståen i Danmark, de semantiske skemaer i den danske og den svenske nationalsang
Væsentligste arbejdsformer	Klasserumsundervisning/gruppearbejde/Læreroplæg/individuelte arbejde/kursistoplæg

Titel 3	Litteraturhistorie og kanonforfattere del 2: Det moderne gennembrud (1871-1890)
Indhold	<p>Kernestof: Tekster</p> <ul style="list-style-type: none"> • Henrik Pontoppidan: <i>Ane-Mette</i>, 1887 • Amalie Skram: <i>Constance Ring</i> (uddrag), 1885 • Amalie Skram: <i>Karens Jul</i>, 1885 • Herman Bang: <i>Frøkenen</i>, 1883 • Henrik Ibsen: <i>Et dukkehjem</i>, Dansk Lærerforenings Forlag, 2. udg. 1989 (VÆRK 1)

	<p>Supplerende materiale:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Materiale om Sædelighedsfejden udarbejdet af undervisere • Tv-versionen af <i>Et dukkehjem</i> fra dr.dk/bonanza (http://www.dr.dk/bonanza/search.htm?needle=et%2520dukkehjem&type=all&limit=120) • Perspektivering til <i>Et dukkehjem</i> Skam afsnit 3: https://www.dr.dk/tv/se/skam/skam-3/skam-ii-12-12 • Forskellige malerier fra perioden med fokus på mande- og kvinderolle og hvilke muligheder de to køn havde • Hvad er impressionisme? Vi har set på impressionistiske billeder fra perioden bl.a. Claude Monet, P. S. Krøyer og Anna Ancher, fx https://sep.yimg.com/ay/artsheaven/impression-sunrise-82.jpg
Omfang	Ca. 30 lektioner
Særlige fokuspunkter	Det naturvidenskabelige livssyn (darwinisme, evolutionsteori), Brandes' fokus: "Litteraturens rolle er at sætte samfundsproblemer under debat". Det traditionelle kvindesyn over for Det moderne gennembruds syn på kvinden, Sædelighedsfejden, Amalie Skram, Herman Bang som impressionistisk forfatter, de stille eksistenser
Væsentligste arbejdsformer	Klasserumsundervisning/gruppearbejde/skriftligt arbejde/læreroplæg/kursistoplæg

Titel 4	Litteraturhistorie og kanonforfattere del 3: Industriens århundrede - Omkring år 1900
Indhold	<p>Kernestof: Tekster</p> <ul style="list-style-type: none"> • Martin Andersen Nexø: <i>Pelle Erobreren</i> (uddrag), 1906-1910 • J. V. Jensen: <i>Arbejderen</i>, rejseberetning fra New York, Politiken, 1906 <p>Supplerende materiale? Suspekt: "Proletar" https://www.youtube.com/watch?v=51qjXzNi3BE</p>
Omfang	Ca. 12 lektioner
Særlige fokuspunkter	Forholdene mellem Martin Andersen Nexøs liv og forfatterskab, arbejderklassen og dens forhold, fagforeningerne, samfundsudviklingen/den industrielle udvikling omkring år 1900, darwinisme hos Johannes V. Jensen
Væsentligste	Klasserumsundervisning/ gruppearbejde /læreroplæg/kursistoplæg

arbejdsformer	
---------------	--

Titel 5	Litteraturhistorie og kanonforfattere del 4: Mellem første og anden verdenskrig: modernisme og ekspressionisme
Indhold	<p>Kernestof: Tekster:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rudolf Broby -Johansens: <i>Bordel pige dræber ufødt</i>, 1922 • Tom Kristensen: <i>Det blomstrende slagsmål</i>, 1920 <p>Supplerende materiale:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vi har kigget på ekspressionistisk malerkunst af bl.a. Van Gogh og Edvard Munch
Særlige fokuspunkter	Verdens chokreaktioner efter 1. verdenskrig og krigenes indflydelse på samtidens kunst, især ekspressionisme (Tom Kristensen, Broby-Johansen)
Væsentligste arbejdsformer	Klasserumsundervisning/skriftligt arbejde/læreroplæg/individuelle arbejder
Omfang	Ca. 10 lektioner

Titel 6	Retorik (og argumentation)
Indhold	<p>Kernestof: Fra 'Begreb om dansk' og 'Håndbog til dansk' (Systeme) er brugt følgende afsnit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hensigter (informere, påvirke, underholde) og genrer (informerende, argumenterende, underholdende) • Typer af taler (politisk, juridisk, lejlighedstale) • Ciceros pentagram • Disposition • Appelformer (logos, patos, dynamisk etos: forventningsetos, situationsetos) • Sproglige virkemidler (anafor, epifor, allitteration, assonans, trikolon, antitese, retoriske spørgsmål) <p>Taler: Martin Luther King Jr.: <i>Jeg har en drøm</i>, 28.8. 1963 (i oversættelse) Ronald Reagan: Tale i Vestberlin 12.6. 1987 (i oversættelse)</p> <p>Supplerende materiale: Tale på youtube med Martin Luther King: https://www.youtube.com/watch?v=vP4iY1TtS3s</p> <p>Tale på youtube med Ronald Reagan:</p>

	https://www.youtube.com/watch?v=-wIGkpiOw3c Baggrundsmateriale om Borgerrettighedsbevægelsen, MLK og Malcolm X Baggrundsmateriale om Berlinmuren og Den kolde krig, udarbejdet af undervisere
Omfang	Ca. 18 lektioner
Særlige fokuspunkter	Analyse af kommunikationssituationen (Ciceros pentagram), taletyper og de tre forskellige hensigter med at holde tale
Væsentligste arbejdsformer	Klasserumsundervisning/gruppearbejde/skriftligt arbejde/læreroplæg

Titel 7	Avisjournalistik
Indhold	<p>Kernestof: Fra 'Håndbog til dansk' er brugt afsnit om:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nyhedsjournalistik: Avistyper, stofområder, de 5 nyhedskriterier, layout, nyhedstrekant, kilder, vinkling, genrer • Fortællende journalistik: dramatrekanten, new journalism • Fake news og clickbait, herunder, DR's test <i>Kan du spotte falske nyheder på Facebook?:</i> https://www.dr.dk/nyheder/indland/test-kan-du-spotte-falske-nyheder-paa-facebook <p>Tekster: Nyhedsartikler: Forskellige nyhedsartikler fra dagens aviser opbygget ud fra nyhedstrekanten Gennemgang af Angrebet på World Trade Center d. 11. september 2001 med udgangspunkt i de 5 nyhedskriterier</p> <p>Fortællende journalistik: Flemming Christiansen: <i>Den dag Daniel døde</i>, Politiken 20.12. 2014 Claes Kastholm Hansen: <i>Blodig nat på stenbroen</i>, Politiken 20.5. 1993 Niels Holst: <i>Nyt skyderi på Nørrebro</i>, Politiken 3.6. 2009</p> <p>Sociale medier og nyhedsformidling: Jakob Nielsen: <i>Boston-skyderiet: CNN var hele tiden et skridt bag Twitter</i>. Politiken 22.4. 2013</p> <p>Supplerende materiale: Fakta- og fiktionskoder Intro til fortællende journalistik (læreroplæg) Politiken, Børsen, Det grønne område, MetroXpress, BT, Berlingske fra den samme dag</p>
Omfang	Ca. 25 lektioner

Særlige fokuspunkter	Klassisk nyhedsjournalistik – nyhedstrekanten, de fem (seks) nyhedskriterier, avistyper Fortællende journalistik – dramatrekanten, fakta- og fiktionskoder Sociale medier og nyhedsformidling
Væsentligste arbejdsformer	Klasserumsundervisning/gruppearbejde/skriftligt arbejde/læreroplæg

Titel 8	Dokumentarfilm
Indhold	Kernestof: Dokumentaren <i>Nadia Nadim angriber</i> , DR3, 2016 Dokumentaren <i>Forført af en falsk profil</i> , DR3, 2019 Kompendie om dokumentargenren udarbejdet af underviser, primært baseret på afsnittet om dokumentarfilm i Håndbog til dansk, Systeme. Supplerende materiale: Læreroplæg om dokumentarfilm Filmleksikon om filmiske virkemidler fra Filmcentralen: https://filmcentralen.dk/gymnasiet/filmsprog
Omfang	Ca. 15 lektioner
Særlige fokuspunkter	Brugen af fakta- og fiktionskoder, grænsen mellem fakta og fiktion, filmiske virkemidler, forskellige typer af dokumentarfilm
Væsentligste arbejdsformer	Klasserumsundervisning/gruppearbejde/skriftligt arbejde/læreroplæg

Titel 9	Intertekstualitet i litteratur og film
Indhold	Kernestof: Intro til begrebet intertekstualitet (læreroplæg) Syndefaldet (GT: 1 Mosebog, kap. 3 vers 1-24) Den sidste nadver (NT: Matthæusevangeliet, kap. 26 vers 20-29) Karen Blixen: <i>Ringene</i> , 1958 Martin A. Hansen: <i>Agerhønen</i> , 1947 Forløb om 1980'erne og Michael Strunge: Michael Strunge: SKRÅT OP, KRIG, <i>Livets hastighed</i> , <i>Det kommende</i> Afsnit om 1980ernes lyrik og Michael Strunge fra Brug litteraturhistorien, Systeme

	<p>Rudolf Broby Johansen: BORDELPIGE DRÆBER UFØDT, 1922 Yahya Hassan: <i>Kontaktperson</i>, fra digtsamlingen 'Yahya Hassan', 2013 Caspar Eric: <i>Nogle ord fra en morgen i København mens solen er ved at stå op</i>, 2018 Mick Øgendahl og de store forfattere (afsnittet om Strunge): https://www.dr.dk/drtv/episode/oegendahl-og-de-store-forfattere_-michael-strunge_133176 Torben Skjødt Jensen: <i>Væbnet med ord og vinger</i>, dokumentar om Michael Strunge, 2018 (VÆRK 2) Naja Marie Aidt: <i>Den blomstrende have</i>, 1993 Tove Ditlevsen: <i>Blinkende Lygter</i>, 1947 (VÆRK 3) Mick Øgendahl og de store forfattere (afsnittet om Ditlevsen): https://www.dr.dk/drtv/episode/oegendahl-og-de-store-forfattere_-tove-ditlevsen_110324 Anders Thomas Jensen: Filmen <i>Blinkende lygter</i>, 2000 (VÆRK 4) Hassan Preisler: <i>Brun mands byrde</i>, 2013 (VÆRK 5)</p> <p>Supplerende materiale: Mundtlig gennemgang af <i>Eventyret om Rødhätte</i> Adam og Noah: Om at flyve Læreroplæg om autofiktion Tove Ditlevsens digtoplæsning: https://www.youtube.com/watch?v=QFPobR-Q3jw Punkbandet Sex Pistols var en stor inspiration for den danske punkbevægelse, her med nummeret 'Anarchy in the UK' og 'God Save the Queen', 1977: https://www.youtube.com/watch?v=cBojbjoMttI https://www.youtube.com/watch?v=02D2T3wGCYg</p>
Omfang	Ca. 40 lektioner
Særlige fokuspunkter	Den sidste nadver, syndefaldet, 80'er lyrik, Michael Strunges poesi og person, punkkultur. Hvem var Strunge inspireret af? Hvem er inspireret af Strunge?
Væsentligste arbejdsformer	Klasserumsundervisning/gruppearbejde/skriftligt arbejde/læreroplæg

Titel 10	Novellen i 1990'erne
Indhold	<p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Helle Helle, <i>Biler og dyr</i>, 2000 (VÆRK 6) • Afsnit om sproghandlinger (med fokus på begreber til samtaleanalyse: samarbejde, høflighed og face) fra Begreb om dansk, Systeme • Afsnit om det senmoderne samfund, novellen i 1990'erne og minimalisme, Brug litteraturhistorien, Systeme

	<p>Supplerende materiale: Klip med Carsten og Malene som eksempel på manglende brug af samarbejds- og høflighedsprincipper: https://www.youtube.com/watch?v=d6D51108gtQ Helle fortæller om inspiration: https://www.youtube.com/watch?v=6I_ujBnnNg Interview med Helle Helle fra UD & SE, 2010: https://issuu.com/2005udogse2018dsb/docs/2010_08 Ark om den minimalistiske novelle vs. den klassiske novelle</p>
Omfang	Ca. 20 lektioner
Særlige fokuspunkter	Den minimalistiske novelle vs. den klassiske novelle, herunder begreberne ”tomme” pladser, ”åben” slutning, og til analyse af samtaler i noveller begreberne samarbejde, høflighed, face-støttende og face-truende adfærd
Væsentligste arbejdsformer	Klasserumsundervisning/gruppearbejde/skriftligt arbejde/læreroplæg

Titel 11	Rap
Indhold	<p>Baggrund/teori: Jan Sørensen: Metoder i dansk, 2011: Sociolingvistik Sprogbrug i rap, oversigt udarbejdet af lærer</p> <p>Tekster/analyse: Sivas feat. Gilli: DAUDA, 2013 (tekst + https://www.youtube.com/watch?v=WDLaJm5noSU) Sivas feat. Gilli: Kun hinanden, 2016 (tekst + https://www.youtube.com/watch?v=QMmg6fR_dII) Sleiman feat. Livid og MellemFingaMuzik: Bomaye, 2016 (tekst + https://www.youtube.com/watch?v=W8Md1z4ugIk) Artikel: Anders Ryehauge: Hitrapperen Sleiman har 3 skudhuller og 370 sager på straffeattesten. Nu vil han være rollemodel, Zetland.dk, 27.12. 2016</p> <p>Supplerende materiale: Gennemgang af rappens opståen og udvikling (læreroplæg) Dokumentar: PerkerDansk - karriere (om Sivas Torbati) (mitcfu.dk) Rikke Erhardi: SamfNu, 2008: Thomas Hylland Eriksen: Identitetsdannelse hos minoritetsunge Podcast: ”Den nye stil”, afsnit 26, P3 https://www.dr.dk/radio/p3/den-nye-stil-historien-om-dansk-rap</p>
Omfang	Ca. 25 lektioner
Særlige	Sprogbrug i rap (danglish, slang, neologismer)

fokuspunkter	Sociolingvistik med fokus på standardsprog/fællessprog og gruppesprog (kronolekt, sociolekt og etnolekt) Rappernes baggrund og deres position som rollemodeller (særligt Sivas og Sleiman) Identitetsdannelse og rollemodeller
Væsentligste arbejdsformer	Klasserumsundervisning/gruppearbejde/læreroplæg

Titel 12	Konstruktiv journalistik
Indhold	<p>Kernestof: Kompendie udarbejdet af underviser med udgangspunkt i Ulrik Haagerups definition på konstruktiv journalistik og forskellige tekster fra verdensbedstehenheder.dk</p> <p>Cecilie Uhre: <i>Ulrik Haagerup: Det ekstreme er blevet det normale</i>, 15. oktober, 2019: https://journalisten.dk/ulrik-haagerup-det-ekstreme-er-blevet-det-normale-og-det-er-problemet/</p> <p>Forskellige traditionelle nyhedsartikler fra dagens online aviser om et givet emne vs samme eller lignende emne skrevet som konstruktiv journalistik, fx:</p> <p><i>Filipinerne ramt af polio for første siden 1993</i>, 19.9, 2019, Politiken: https://politiken.dk/udland/art7396289/Filipinerne-er-ramt-af-polio-for-f%C3%B8rste-gang-siden-1993</p> <p>To ud af tre typer polio udryddet, 4.11, 2019, verdensbedstehenheder.dk: https://verdensbedstehenheder.dk/nyheder/to-ud-af-tre-typer-polio-udryddet/</p> <p>Supplerende materiale: Forskellige sider fra aiu.dk</p>
Omfang	Ca. 10 lektioner
Særlige fokuspunkter	Den traditionelle brug af de fem (seks) nyhedskriterier og muligheden for at bruge konstruktive nyheder som et supplement for at få en mere nuanceret formidling af nyheder, Diskussion om hvilke kriterier, der lægges vægt på i klassisk nyhedsformidling Problematisk af, hvor meget negative nyheder fylder i medierne
Væsentligste arbejdsformer	Klasserumsundervisning/gruppearbejde/skriftligt arbejde/læreroplæg